

DIRECTOR
Dr. AUGUSTIN POPA

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA
BLAJ — JUD. TÂRNAVA MICĂ

INSERATE:

Un șir garmond: 6 Lei. La
publicări repetate după
învoială

Unitatea

REDACTOR:
Prof. DUMITRU NEDA

ABONAMENTUL
Pe un an . . . 200 Lei
Pe 6 luni . . . 100 Lei
Pentru străinătate 400 Lei

Foale bisericescă-politică — Apare în fiecare Sâmbătă

„Sfânta șomerilor“

(+). Apusul creștin privește mai nou, cu admirație mereu în creștere, spre o stea nouă ce s'arată pe cerul credinței: Margareta Sinclair. Nu-i lung firul vieții ei, dar e cu atât mai bogat în lumini revelatoare.

Vine pe lume în întunerecul unui camere de subsol, în familie de măturător de stradă din Edinburggul Scoției. Care va să zică: e soră cu mizeria cea mai neagră chiar dela naștere. Și în sărăcie eroic purtată își petrece și își încheie zilele. Căci încă de pe vremea când începe să descifreze buchile (în școala elementară a unor Surori) caută să facă pe copila de prăvălie ce aleargă, în orele-i libere, cu mustre de probă dela casă la casă, urcând și coborând trepte și imbiind marfa celor ce o primiseră, și așa micuță, în leață ca vai de ea, se înțelege. Dar fără să se poată căina căr fi dat de pomână și puținul acela. Copilița cât pumnul știa să pună, cu ochii și cu grăul, atâta căldură în insistențele sale, că era greu să fie refuzată. Cine să și fi dat seama de isvorul energiilor aceluia trupșor plâpând? Cei cari cercetău însă o biserică din suburbia sălașului ei părintesc știau că nu-i zi lăsată de Dumnezeu când dânsa să lipsească dela sf. liturghie din zori și dela Sf. Masă. Odată au văzut și ceva ce, cunoscută fiindu-le firea ei de argint viu în colindările-i câteodată prelungite, pe la uși bogate, până în noapte neagră, li-se părea de necrezut: a leșinat sleită de puteri, în decursul Sf. Jertfe. Dar pentru aceea peste zi și-a făcut, ca de regulă, veselă și șglobeie, slujba ei de ajutoare la susținerea casei părintești.

După mântuirea școlii primare a intrat de ucenică într-o prăvălie de pesmeți; mai apoi într'alta de mobile, seara continuându-și complectarea instrucției școlare la un așezant anume pentru așa ceva. Toată vremea a rămas însă lipul odraslei de proletar: smerită după vorbă, după port; harnică, nepretentioasă, serioasă și totuși de o veselie adâncă, firească, nesilită și nelăburată. Mai presus de toate fiind inima ei bună: așa săracă și lipsită cum era, găsea totuși chip și modru să miluiască pe alții șocoliți mai nevoiași ca dânsa. Și când îndatoririle proprii îi dădeau răgaz, nu pregeta să se înființeze acas la cei bolnavi și neputincioși, făcând serviciile surorii de caritate ale slujniciei: îngrijirea de suferinzi, deretica prin casă, aerisirea, făcea focul și tot ce era de lipsă. De câte ori nu și-a impus crupări aproape inumane și și-a tras chiar și dela gură, numai să poată veni într'ajutorul altora! (Cași compatriotul său de proveniență irlandeză, Ioan MacGuire, lucrător cu palma, mort silele acestei, în vârstă de 64 de ani, care din câștigul său, în medie, de 2 lire sterline la săptămână, a știut să pună la o parte suma de 2000 lire sterline testate deunăzi spre scopuri religioase-bisericești, el însuși neluând vacanța niciodată în viața sa și trăind extrem de frugal). Ce mirare deci dacă, în 1918, alege, în locul căsniciei plănuită de ai săi, vâlul de mireasă a lui Hristos? Și iarăși: ce era mai firesc decât ca această logodnică din copilărie a sărăciei, umilinței și jertferei de sine pentru deaproapele suferind, să se dorească în cinul Sf. Clara de Assisi?

Primită aci, capătă numele de Maria Francisca și ca atare, în 1924, face voturile solemne. Nu duce însă mult: povara trecutului ei plin de efortări, jertfe și cazne, se cristalizează într-o tuberculoză nemiloasă ce o răpune, după trup, la vârsta de 24 de ani. Nu răpus-o însă după suflet. Acesta a rămas să lucreze viu și pe mai departe. La mormântul Kensal-Green din Londra,

Aberație fatală

Interpretarea greșită a unui adagiu înțelept — Sportul exagerat și roadele lui

de pr. ION BORZA

Gazetele aduc știrea că purpuratul roman Granito Pignatelli di Belmonte, în calitate sa de episcop de Ostia, a adresat o scrisoare deschisă către preotul din Lido al Romei, infierând excesele elementelor lipsite de conștiință și pudoare cari jignesc bunul simț și morala prin îmbrăcămintea și conduita lor la băi și la plaje. Protestează cu indignare împotriva abuzului ce se face de libertatea și datorința de a-și grijii sănătatea trupului și dă ordin ca înainte de binecuvântările euharistice pe viitor să se reciteze psalm 50 și Imnul Salve Regina, ca Cel de sus să ferească Italia de pedeapsa ce-i poate veni pentru acele joșnicii.

Stările, sub raportul moralei la băile publice și la stranduri, sunt aceleași și la noi. Ba avem motive să credem că sunt și mai decăzute. Pe titlul îngrijirii sănătății își permit deavalma, bărbați și femei, bătrâni și tineri, — mai ales tineri, — adevărate obscenități, sub ochii tuturor. Fără ca să se sinchisească cineva, decât doar vre-un „ramolit“ care, ce-i drept, făcuse și el pe vremea sa, la școală, deprinderi fizice în vederea dezvoltării armonice a facultăților trușesti, dar fără să-și fi permis a gândi măcar că acesta-i rostul primar al vieții și că axioma lui Juvenal își dă dreptul la orice.

Pentru că de fapt nu îngăduie orice, cum îi interpretează prin practica lor atâția și atâția ucenici de dascăli uități de sine. Principiul „mens sana in corpore sano“ oricât ar fi fluturat de adepții bocsului, fuglii, saltului, etc. nu spune decât: minte sănătoasă în corp sănătos și nici decum minte deșteaptă, spirit zger în trup de... atlet. Atleții vor avea ei mușchii vânjoși, brațe și picioare de oțel, pânțele și gâturi rezistente, dar se mărginesc la atât. Dacă și spiritul ar urma dezvoltarea musculaturii, ar însemna că savanții, literații ar tinde să formeze altă speță de creaturi: o gorilă purtând erudiția unui Iorga, un bivoli cu genialul lui Eminescu, etc. Dar, din fericire, realitatea e alta, chiar întors: sănătatea trupului cultivată prea mult aduce în mod na-

apoi la cel de pe Mount-Vernon din Edinburgh, unde i-au fost aduse rămășițele pământești la dorința alor săi, muncitorii cari nu capătă de lucru nu înceată a alerga cu miile la închinare, și semne cerești incontestabile. În număr tot mai mare, vădese că cea invocată are trecere nedesmintită la Domnul puterilor. — O comisie scoțiană anume aleasă lucrează deja în Cetatea Veșnică la introducerea cât mai neîntârziată a procesului canonic în vederea ridicării Sr. Maria Francisca (în lume Margareta Sinclair), ocrotitoarea șomerilor, la cinstea altarelor.

tural neglijarea și slăbirea intelectului. Și asta din mai multe pricini. Întâi, sportul e o pasiune ce exclude pasiunea studiului. Apoi, intelectul pentru a se dezvolta are lipsă de liniște externă și internă. Ceeace sportmanii iarăși nu au, căci arenela nu sunt locuri potrivite pentru profunda cugetare și nici nervii surescîtați și inima bătând trei tacturi în loc de unul nu se vor calma ușor. Aceasta furună pe mare nu se va liniști încurând făcând „liniște mare“ necesară studiului și meditației. Fără esitare afirm că cel mai mare dușman al instrucției în școală e chiar faptul școlii: sportul excesiv. Dușmanul tinerii în minte a lecțiilor explicate e mingea fotbalului sau tenisului, căci la explicare aceste agitau încă dela „matchul“ de ieri creșterii fragede ai elevilor, iar ce au reținut va evapora după masă. Dușmanul înțelegerii educației și a asimilării programelor analitice e greutatea „globului“ de ieri, a saltului în toate direcțiile, a fugii desperate, etc. În cari și-au cheltuit bleștii elevi și ultima energie câștigată dela masa „îmbelșugată“ a intervatului sau gazdei: Dușmanul de moarte al atenției, observației, asociației, etc. e tot sportul bleștamat. — Plecirea ta, din tine Izraile!

Alt efect dezastruos al sportului: deprinde pe elevi să se „producă“ în public așfiându-le și nutrindu-le vanitatea, dorul de-a face impresie, de-a fi „bine“ și admirați de cei gură cască ce-i privesc, între cari ce mai știi dacă nu-și are fiecare „simpatia“ sa. Asta în loc de a fi deprinși a trece neobservați, cufundați în studiu și lectură în singurătate. O, ce deosebire între elevii de ieri cari se strecurau neobservați pe sub frunzișul verde în aierul oxigenat al pădurii, sau pe malul șopotitor al râului, pășind domol, extaziați în fața splendorii, naturii meditând asupra vr'unui pasaj admirabil din autorii predilecți, sau căutând rezolvirea unei încurcate și grele probleme, acei singuritori și pasionați elevi din cari au ieșit bărbați de știință, literați, artiști, profeți adevărați, etc. și între „boxeurii“ zilelor noastre, a căror preocupare principală e cum să facă ei mai eleg ant salt sau „figură“! — Lascivitățile dela plaje și stranduri sunt o prelungire cu „puncte“ noi a sporturilor din timpul anului școlar.

Apoi producțiunile în fața publicului mai au darul necontestat de a „desgheța“ pe tinerii în fața societății. Face pe copil... „prezentabil“. Ba mai mult: îl „formează“ deplin, încât bălatul la vârstă fragedă încă e cât se poate de „bine“ în orice societate de domni și mai ales de „dame“. Ba uneori picul e chiar prea îndrăzneț, nu înzadar e matadorul arenel. Dea-

ceia tinerii de azi, fie și numai elevii de liceu, mulțumită prezenței de spirit, să simt cât se poate de bine în societatea... sexului frumos. A trecut timpul „maturizării” ridicoli (tinerii de 20—30 ani) cari în prezența unei d-șoare roșii pân' în vârful urechilor și când „amorzatul” bleg nu putea lega două cuvinte în fața „adoratei” (pe care cu atât mai mult o idealiza în singurătate). Azi „bacalaureații” (1) fac parte din altă generație (aceia a... sportului în toate).

Că apoi mai sănătoși sunt tinerii de azi decât cei din trecut, n'ar strica o cercetare, care desigur ne-ar ilustra și în numeroasele binefaceri „igienice” ale sportului...

Dar spiritul batjocorit al elevului pentru a nu rămânea în urmă de trupul „educat” (1) va recurge la beutură tare, și o află în literatura puternică a zilei plină de aventuri, de scene scandaloase de prost gust și de tot ce s'a putut inventa pentru a surescita puternic spiritul ca o concurență desperată și recompensată a încordărilor sportive. De aceea literatura pornografică în loc să decadă crește. Căci atâtea vreme cât trupul își va avea arenele sale, își va avea și sufletul pe ale lui.

Cel cu răspundere pentru sufletul generațiilor de mâine și azi pentru viitorul neamului și al patriei, — să vadă!

Divorțul, — izvor de bani. Unde era să se întâmple una ca asta dacă nu în America? Aci, în statul Nevada, orașul Reno, le-a venit ideea celor dela conducere s'o facă și asta. Și au făcut-o. Iată cum:

De unde până în 1926 cei ce veniau aici să se despartă trebuia să fie petrecut pe pământul ospitalier pentru asemenea musafiri cel puțin 6 luni, în Martie al anului menționat s'a adus legea că pentruca judecătorii să poată aduce sentință de divorț, e destul și numai 6 săptămâni. Și cu asta s'a început apoi exodul celor dornici după Canaanul divorțului. Și a început să plouă și bănet greu, firește. Căci localnicii, practici ca toți americanii, s'au îngrijit de tot ce pot poți pentru „sezon” niște oaspeți

ca aceia: teatru, curse de cai, golf, hoteluri luxoase, localuri de noapte etc. Rezultatul s'a văzut: de unde înainte de 1926 Reno era un târgușor neluat în seamă, azi e un centru de atracție pentru „elită”, cu tot ce poate pretinde rafinăriile gusturilor subțiri și pungilor groase.

Intr'o așa ambianță firește că s'au înmulțit de necrezut advocații: tot la 70 de cetățeni vine un avocat. Din totalul acestora 90% se ocupă exclusiv cu divorțurile. Drept că s' și plătiți gras: cel mai mic onorar e de 250 dolari. (Cel mai mare până acum a fost unul de 400.000 dolari). Despre femeile divorțate în Reno s'a notat că 50% se mărită din nou, îndată după despărțire, la fața locului. Del în lumea sportmanilor a devenit și căsătoria un simplu sport.

Valurile credinței

Avem un popor pentru care religiozitatea e ceva congenital. Imprejurări vitrege de ordin social, (și chiar și bisericesc) i-au făcut să fie neîncrezător în oameni și să-și tălmăcească evlavia sa firească și proprie, pentru care prea adesea n'a găsit înțelegerea de lipsă. Indată ce însă a dat peste omul lui Dumnezeu și ambianța de așa că n'are să se teamă de o bruscare, ori profanare a sentimentelor sale, Românul s'arată în adevărata sa ipostasă duhovnicească: e cu totul pătruns de respect față de cele sfinte și gata s'aducă orice jertfă pentru satisfacerea necesităților sale de această natură. *Pelerinajele* la mănăstirile ce avem, ori la bisericile parohiale decretate, așa zicând, ca atari, e o dovadă peremptorie în această privință. Scrisorile informative, pe cari, din lipsă de spațiu, nu le putem da decât în foarte comprimate și palide extrase, spun lucruri într'adevăr extraordinare.

1. De praznicul Adormirii Preacuratei din acest an la mănăstirea basiliană dela *Bixad* au sosit în pelerinaj mai bine de 20.000 de credincioși. Trezeci de preoți au mărturisit într'una mulțimea celor ce asaltau scaunele mărturisirii, până în noapte târziu, fără

întrerupere. După sf. liturghie dela 4 ore dimineața patru preoți au cuminecat mereu, vreme de trei ore, credincioșii spovediți, și totuși au mai rămas cu mii și pentru sf. liturghii slujite după aceea. Numărul celor ce s'au împărtășit trece peste șapte mii — Și să nu se uite că nu acesta-i hramul S. mănăstirii, ci Sân-Petru. Pentru aceea însă valurile credincioșilor au curs într'una și acum spre Bixad, deși chiar acum e pelerinaj și la *Molseiu*, unde-i tot mănăstire basiliană, și unde se revarsă alte valuri de credincioși, dornici de întremare sufletească și mănăși de dorul de-a vedea pe arhierul Alexandru al Maramureșului și a-l asculta cuvântul păstoricesc. (La Bixad înaltul Ierarh a fost reprezentat de p. Alexandru Breban, prepozit de Baia Mare, care, mișcat de cele văzute, a făgăduit sfintei mănăstiri 30.000 Lei, ca la anul să-și poată instala două megafoane, dovedite atât de necesare).

2. Ceeace ne raportează p. I. Belu dela Alud despre pelerinajul dela *Nicula* e de-a dreptul de necrezut: numărul participanților trece mult peste 50.000 de suflete. Zeci de preoți ascultă și aici în permanență, ziua-noaptea, mărturisirile. Intr'aceea, în faptul zilei ca și în miez de noapte: „Mulțimi nemărate, cu făclii, încunjură amândouă bisericile. Alte grupuri ingenuchează, fie în fața crucii de lemn dinaintea mănăstirii, fie în fața icoanelor aduse deacasă. Așa se face privegherea. Priveghere fără seamăn: nici preoți, nici program, nici tipic; e răsărită din pură devoțiune. Priveghere cu lacrimi, plânsuri, rugă, mătăni; cu fața la pământ, în genuchi, ori șezând grupuri-grupuri, mii și zeci de mii. Liturghia arhierescă o slujește însuși Preasf. Iuliu, în sobor de preoți. Moment nespus de impresionant: hirotonirea alor patru noi slujitori ai altarului. Cuvântul Marelui Păstori un efluviu de înălțătoare învățături sfinte. De notat că între cei 23 pelerini dela Alud s'a aflat și două călugărițe de-ale noastre (cu candidată) dela sanatoriul aludean. Simpla prezență a acestor Mirese ale Domnului

□ □ Foiața „Unirii” □ □

Mai multă viață în învățământul religios

— I Neajunsurile învățământului actual —
1) de Ioan Miclea

În oricare domeniu de activitate omenescă ne aruncăm privirea, observăm o schimbare apreciazabilă chiar față de trecutul nu prea îndepărtat. Că această schimbare n'a însemnat de multeori o înaintare în bine, este un fapt ușor de dovedit. Tehnica, ca expresie a civilizației și cultura ca expresie a spiritului, pe lângă incontestabilele-i efecte bune, are — durere — și manifestări, cari nu-l fac cinste; dar nu trebuie să uităm, că în aceeași vreme progresul are și roade, cari n'au fost nici cel puțin imaginate de cel vechi.

Progresul într'un domeniu, însă nu s'a făcut absolut izolat. Această înaintare a stârnit răsunet și în alte domenii de activitate omenescă; și chiar dacă veacul nostru se numește al „tehnicii”, totuși nu a nesocotit nici preocupările de ordin spiritual. Adevărat, în acest domeniu s'a făcut mai puțin decât oriunde, și dacă sub cuvântul „spiritual” vrem să înțelegem și religios, atunci vom recunoaște, că pe teren religios s'a făcut de tot puțin. Aceasta, datorită și faptului, că atențiunea oamenilor a fost sedusă de minunățiile tehnice din jurul ei și nu le-a ajuns vremea, ca să reflecteze, când pe lângă ei lumea se învârtea într'un vârtej amețitor.

Surprinși de dezechilibrul și prăpăstia ce se săpase între perfecțiunea mașinei, căreia îi consacrase toată atențiunea și niziunța, și între starea înopotată, ori chiar părăsită a preocupărilor sufletești, Crainicii și promotorii progresului tehnic, prevăzând roadele amare ale unei astfel de preocupări unilaterale, n'au întârziat ca să înceapă campania și să dea impulsul unei interiorizări a omului.

Vieții schimbate, nu i-se mai potriveau hainele și formele trecutului. Acuma totul era nou-nouț — cel puțin pe dinafară — de aceea era necesară o înnoire și înăuntru, o înnoire a sufletului omenesc. În slujba acestei înnoiri a omului, s'au angajat, purtătorii și infiltratorii de idei și curente, pentru modul de gândire și voire a noilor generații: pedagogii.

Ceeace i-a isbit dela primul pas, a fost ritmul precipitat al vieții actuale, rapiditatea și dinamismul a toate cuceritor și exasperant. Această notă, care străbate ca un fir roșu toată viața noastră, era necunoscută în vechime. Ei și-au dat seama, că trecutul avea pasul mai mic, mersul mai încet și că peste toate manifestările lui este imprimată pecetea *staticismului*; conchizând, că pentru reușita unei înalțări pe teren sufleteș este absolut necesar un nou mod de comunicare a cunoștințelor, o nouă pedagogie, care să corăspundă vremurilor actuale. Pedagogia veche, ca tot ce aparține trecutului, este statică, pasivă; pedagogia nouă — dacă vrea să fie în ritmul vremii — trebuia să fie *activă, vie, dinamică*.

Așa pe terenul instrucțiunii, cu scopul înălțării sufletești a omului, s'a ajuns la o nouă școală, la o nouă metodă: *la școala și metoda activă*.

Insă, fiindcă nicăiri tradiția nu e mai mult respectată ca în Biserică, poate se vor găsi unii, cari auzind de schimbări și înnoiri, vor zice, că aceste înnoiri ori unde pot avea loc, afară de Biserică. Aceștia însă trebuie să știe dela început, că în fața tradiției, noi catolicii ne închinăm cu smerenie și că aci nu e de loc vorbă de o schimbare a adevărilor de credință nici de o înnoire esențială a lor, pentrucă ele sunt imutabile, ci e vorba numai ca aceste adevăruri cari au ieșit din gura Mântuitorului, spre a avea o mai mare rezonanță în sufletul copiilor, să fie prezentate într'un mod mai potrivit firii copilului din veacul al XX-lea. Pedagogia și metoda nouă nu intervine aci, în schimbarea a ceea ce se poate, ci ea tinde și are de scop, ca aceste adevăruri — în sine atât de înalte și grele de priceput pentru mintea copiilor — să le îmbrace într'o formă frumoasă, atrăgătoare, care să învelescă pe copii; să-i facă, ca să se lubească, dorească și să-i determine apoi la urmarea lor. În acest fel catehismul va deveni un aliment plăcut și ușor de mistuit. Numai așa va fi asimilat; și după ce copilul va fi hrănit cu această hrană plăcută, ea va crește și va înălța întreaga viață a copilului. La aceasta tinde școala nouă.

Dacă cineva s'ar mai îndoi în permisiv-

făcut asupra mulțimilor o impresie de nedescris: toată lumea le-a făcut cale, în treacă, apoi, întrecându-se întru a le săruta mâinile, ori un colț de haină, ca la niște arături cerești... Poporul nostru ține peste orice închipuire la călugărie și la tot ce-l călugărește. — Și-i de mirare că mănăstirea Nicului încă nu-și are adevărații săi locuitori: monahii. Ceeace multă lume de bine, crede, totuși, că nu va trece mult și va fi fapt. Odată ce atâtea considerente îi impun.

3. De acelaș praznic al Adormirii Preacuratei, aflăm cu bucurie, că s'a aprins un nou focar de evlavie mariană: *Zălăul Sălajului*. Monumentala biserică de aci, consacrată anul trecut, a fost menită dintru început să fie loc de pelerinaj. Cu prilejul primului hram al acestei biserici planul de mai de mult a și fost dus la îndeplinire. Care act sfânt a ținut să-l săvârșiască în persoană însuși I. P. S. Valeriu al Orăzii. Lume peste lume a alergat la această sărbătoare a inimilor smerite și curate, peste 3500 de inși împărțându-se cu SS. Taine la liturghia pontificală slujită de Arhiepiscopul orădan, ale cărui cuvinte de mângăiere și întărire le-au dus cu sine în tot jurul și în mari depărtări. Bucuria tuturor, dar mai ales a localnicilor, cine ar putea-o spune? Cu 20 de ani mai înainte nici capelă, cât de modestă, nu aveam aci, și acum ce schimbare a lucrurilor! Asta grație milei Celui de sus, jertfei bănești a băncii „Silvania” și a inimilor bune, efectivelor îndemnuri arhieresti, și strădanilor neobosite ale turmel și ale devotaților păstori sufletești Tr. Trușășiu († 1931) și A. Ghilea, actualul paroh-protopop. — Inaugurarea odată făcută, e mai mult ca sigur că mulțimile ce au fost acum de față, la anul și la alți ani vor reveni cu acelaș gând și dor de închinare cucernică și în unduire tot mai dese, în valuri tot mai mari.

Stiliștii nu se dau. Calendarul nou continuă să fie perhorecat de multă lume ortodoxă de dincolo. Mai ales la sate, și cu deosebire în Basarabia. Stiliștii (cei cari țin la ca-

alendarul vechiu) își au preoții lor și țin sărbătorile tot la data cea veche, pe lângă toate oprelițele autorităților civile și bisericești. Și când e cazul, la forță răspund cu forța.

Cum scriu gazetele că s'a întâmplat deunăzi în comuna Albinești din jud. Bălți, unde jandarmeria, în noaptea de 18 August c., a vrut să pună mâna pe preotul stilist Climovici. Acesta însă și-a avut garda sa personală care a trezit satul prin focuri de revolver, iar după aceea au tras în plin, în jandarmi. Aceștia la rândul lor au răspuns în acelaș fel, alegându-se trei morți și doisprezece grav răniți. — Alte agitații stiliste se semnalează din județul Lăpușna, Gighina și Chișinău. Și câte vor fi vetrele în cari mocnește acelaș foc, fără să se vorbească însă despre el?

Ardealul își are și el focarele sale sectare ce cresc mereu. Sunt puțini deocamdată aderenții sectei »Botezul Sângelui«, dar în schimb se răspândesc și întăresc pe zi ce merge: inochemenții, milenienții, pentecostaliștii, secerătorii, secta »episcopului« George Bradin din părțile Aradului, adventiștii, bapțiștii și cum îi mai cheamă. Măine-poimăine ne vom trezi și cu aceștia sfidând orice autoritate și săpând la temelile statului pe față, nu numai la întunec, ca acum. — Într'aceea ortodoxia poartă luptă de exterminare în contra »uniștilor«.

Dela congresul preoțimel române-unite. Comitetul ales de consfătuirea preoților români uniți al provinciei mitropolitane de Alba Iulia și Făgăraș, ținută la Cluj în ziua de 20 Iunie 1935, și încredințat cu pregătirea lucrărilor pentru convocarea unui congres preoțesc, a ținut, în 20 August c., o ședință sub conducerea p. *Emil Andreșianu* președinte și p. *Septimiu Popa* ca secretar adhoc.

La ședința aceasta s'a citit scrisoarea Ordinariatului Arhiepiscopesc de Alba Iulia și Făgăraș din 8 Iulie, No. 369—1935, prin care comitetul e încunoștințat, că Memoriale înaintat la 20 Iunie va fi examinat în proxima conferință a episcopilor români-uniți. Cuprinsul

nea unei astfel de schimbări, trebuie să știe că suntem obligați, a căuta mijloacele celea mai eficace spre a ajunge la scop, chiar de Codul dreptului canonic, care spune în termeni clari, că trebuie instruiți cei catehizați „*pro suo captu, pro modulo suae aetatis*” (c. 854, § 3¹).

Dealtfel din toate părțile se aud glasuri, cari pretind o schimbare, pentru că nu mai putem rămâne la școala și metodele ei învechite, cari — oricine va recunoaște — s'au dovedit cam de mult neputincioase de a atinge cu ele ceea ce urmărea. În învățământul laic încercarea, cel puțin parțială, s'a și făcut; deasemenea în apus, în instruirea religioasă cam de mult domnește spiritul nouilor metode; iar roadele dovedesc că mișcarea trebuie îmbrățișată cu toată încrederea, pentru că nu au decât justificate elogiile adresa noului curent de înnoire a educației religioase.

Dar oare e necesară această schimbare? Școala veche nu satisface chemării sale? Ori o dorim înnoirea numai de dragul ei, de dragul metodei?

Oricât ne-ar durea adevărul, dar trebuie să-l spunem: Până azi instrucția religioasă s'a făcut cum s'a putut și cum s'a știut. Că roadele ei nu au fost și nu sunt mulțumitoare, cu deosebire pentru vremile de azi atât de schimbate, încă o vede oricine. Pentru cei ce

ar mai vrea să rămână pe lângă școala veche și metodele ei, țin să arăt *neajunsurile factorilor ei din trecut*, din cari au decurs rezultatele ei slabe.

a) În ce privește principalul factor de educație, *catehetul*, până aci putem spune, că deși a avut cea mai mare bunăvoință, totuși a dibuit numai în ce privește metoda religiei. Toate sumarele lui cunoștințe pedagogice obținute în Seminar, erau departe de a-l da o îndrumare clară în privința modului de a propune copiilor religia. — Așa nu mai merge. Trăim în veacul științelor, trebuie să găsim și soluția acestei gîngăse probleme. Altfel pierdem din zi în zi contactul cu realitatea, care ne fuge de sub picioare, și ce e și mai dureros: instrăinăm, ori chiar pierdem din sânul Bisericii sufletele copiilor de azi și a bărbăților de mâine.

Într'alte părți s'a făcut pentru pregătirea pedagogică a catehetilor, enorm de mult. Episcopii prin pastorale, profesorii Institutelor catolice în opere și prin cursuri de pregătire, au format și îndrumat pe cateheți în spiritul pedagogiei noi. Fără să mai amintim, că au pregătirea superioară pedagogică încă din academiile. „Într'un mod mai general zicem de altcun, că oricine se dedică catehizării, trebuie să albe grija constantă de a merge cu vremea sub raportul pedagogiei”²).

acel scriori a fost luat spre știință și prin urmare, comitetul e în așteptarea hotărîrii, ce va aduce conferința episcopescă.

Președintele a fost împuternicit să adreseze înalților arhieriei o scrisoare, cerând cât mai grabnică soluționare a importante probleme, iar după primirea hotărîrii aduse de conferința episcopescă, ori, la caz de nevoie, chiar și înainte de primirea acestei hotărîri, să convoace o nouă întrunire a comitetului. — În acelaș timp comitetul protestează împotriva tendințelor de-a prezenta mișcarea preoțimel drept o mișcare revoluționară, potrivit voinței autorităților bisericești superioare.

Știri mărunte

Agru la Feneș. N'a fost până în 18 August c. Dar începând cu acea zi, grație stăruințelor p. Grigore Oprea din loc, a luat ființă și aci, în Munții Apuseni, această organizație binecuvântată. Spre a se face totul în cadre cât mai solemne, a fost chemat și p. Iulian Făgărășan din Pătrîngeni apropiati carele, după sf. liturghie, într'o luminoasă cuvântare, a expus mulțimii credincioșilor prezenți ce este Agru? S'a trecut apoi la organizarea propriu zisă alegându-se următorul comitet: Președinte: G. Bitea, notar cercual; vpreș.: Victor Vodă, inv. dir.; secretar: P. Teodorescu; cassar: P. Șerban, iar membri: Aron Adrian, T. Todorescu, P. Timuș și Valeria Vodă. S'au primit cu totul, pentru început, 52 membri. — Doamne ajută!

Documente jacobite pentru primatul papal. Sub acest titlu a apărut bine de curând în Alweye (India) un studiu ce a făcut senzație, scris de Thomas Inchikalodil, un tânăr teolog din acele părți, convertit nu de mult. Lucrarea clădită pe temelii de liturgie și istorie jacobită, reliefează îndeosebi mărturia lui Gregoriu Bar Hebraeus care arată că Sf. Petru, după ce a sfințit un episcop în Antiohia, s'a dus în Roma unde a cărmuit Biserica Domnului vreme de 25 de ani. Se insistă în chip special asupra caracteristicii precizării din canoanele jacobite: »Și vor fi patru patriarhi, după asemănarea celor patru stihii ale lumii; iar căpetenia acestor patriarhi va fi patriarhul Romei«.

Calea mănăstirii au apucat-o zilele trecute muzicianul american de renume *Alfred Oswald* și soția sa. Dânsul a intrat ca frate laic la jezuiți în Georgetown (America de Nord) unde acum face pe profesorul de muzică într'o școală de a ordinului, iar soția sa a luat vâlul carmelitanelor, în Baltimore, primind și numele de monahia Beatrice.

Bărfeli spulberate. Mai în urmă *Tereza Neumann*, stigmatizata din Konnersreuth, a fost obiectul unor bărfeli ordinare. Elemente de reacredință și dornice de senzational i-au atribuit adecă anumite profesii politice, potrivite să compromită idealul sfânt ce reprezintă această icoană vie a pătimirilor Domnului. Parohul local, preotul Naber, vine însă prin al său *Sonntagsblatt* și precizează că toate acele sunuri sunt scoarțuri păcătoase: »Tereza Neumann nu profesește. Rostul ei în lume este să câștige, ori să apropie, prin rugăciune și suferință, suflete de Mântuitorul«. Tot invenție netrebnică e declarată și afirmația că numita ar fi fugit dela casa părințească.

Locale. Joi, de Tăierea capului Sf. Ion Botezătorul va predica în catedrală p. *Dr. Ioan Cristea*, secretar mitropolitan, iar Dumineca ce-i urmează p. *Dr. Augustin Tatar*, canonic mitropolitan.

— Săptămâna aceasta s'au ținut *exercițiile spirituale*, seria primă, pentru preoții arhiepiscopali. Le-a condus p. canonic *Dr. Ioan Mariana*, dela Lugoj.

¹) Henri Martin: Précis de Pédagogie Catechistique, Desclée et C-ie p. 52.

²) Cahiers Catéchistiques — Spes, Paris, p. 712.

Cruciada orbilor. Nu-i vorbă la figurat, ci realitate vie. E o grupare franceză, creată în 1927, care numără deja peste 5000 membri. Intemeietorul ei este călugărul Yves Mollat, aproape orb și el și mort în Decembrie trecut. Pelerinajul făcut în acest an la Montmartre în Paris de membrii grupării dovedește că activitatea și stăruințele supraomenești ale fondatorului n'au fost zadarnice. Era ceva mișcător să vezi împreună, în naia cea mare a basilicii, la o mie de orbi în reculegere și rugăciune la slujbele sfinte de după masă.

Vârsta părinților și inteligența copililor. Cu problema aceasta s'a ocupat foarte serios medicul englez A. F. Duston, care a și făcut asupra ei, nu de mult, în fața secției antropologice a Academiei britanice, o comunicare extrem de interesantă. Cercetările numelui doctor au dus la încheierea că părinții peste 45 ani de regulă dau naștere la copii de cel puțin două ori mai deștepti ca ai părinților tineri.

În Cehoslovacia scade aconfesionalismul. Credința înregistrează clipe de bucurie în republica vecină. Anul trecut s'au notat 7435 schimbări de front într'ale orientării religioase. Din acestea 2710 sunt cazuri de convertire dela aconfesionalism la confesiune. Cei mai mulți convertiți sunt în vârsta de 30—50 ani și aparțin, 72.3%, clasei muncitorești și lumii angajaților mai umili. Dela diferitele confesiuni din Cehoslovacia au trecut la religia catolică 3740 persoane.

Mai sunt canibali și astăzi. Și încă în număr mare. Celebrul antropolog dela Edinburgh, Dr. Amersville, într'una din ultimele sale lucrări de specialitate, constată că numărul mâncătorilor de carne de om trece binișor peste un milion. Canibalismul e răspândit îndeosebi în unele părți ale Africii Centrale și în insulele Fidji. De minune norocul acestui savant, care în călătoriile sale prin ținuturile din chestie a scăpat nevătămat.

Clinică pentru — paseri. Nu-i glumă, de loc. Clinica din chestie funcționează în orașul Houston din Texas-ul american. A deschis-o și o conduce dr. Shear Marjorie, care face și pe medicul titrat totodată. Se aduc aci fel de fel de paseri ce au pățit vre-un „accident“, și se operează cu cea mai mare grijă. Așa însuși dr. medic vreme de 14 zile a curat până a vindecat piciorul frânt al unui canar. Uoul alt canar ciocul plesnit i-a fost pus în ghips, și tratat până la vindecare. Și mai sunt aduse aci din toate părțile paseri cu stomacuri stricate, aripi deranjate și cu alte metehne... Într'aceea mii și mii de năpăstuiți ai sorții mor în mizerie neagră, fără să-și bată cineva capul cu ei...

Dreptate câinelui! Să vedeți cum vine vorba. Zilele acestea (scriu gazetele) numai ce se prezintă în sala de ședințe a unei judecătoria din Londra un subofițer cu un câine drăguț și cuminte. Del ca pentru un proces însemnat. Că de aia era aci: să i-se facă dreptate pe calea justiției. Și cum nu, când stăpânul său, d. Massay, îi lăsase moștenire 10 shillingi pe săptămână cât va trăi, iar oameni răi (nu câini) voiau să-i pape moștenirea. Ce-i drept, n'a știut să se exprime englezește, dar a dat să se înțeleagă, prin semne proprii neamului câinesc, că el e cel ce răspunde la numele de Nipp din hârtiile de pe masa judecătorului. Și fiindcă o anumită doamnă Culley din public s'a învoit să-l adopte (altfel Nipp n'ajungea la ce era a lui, pentru că după dreptul englez în procese de natura celui tocmai în desbatere dovada îndreptății trebuie să și-o facă ori moștenitorul, ori un reprezentant al său), s'a adus numai decât și sentința: Nipp să-și capete ce-i al său! După care fericitul moștenitor s'a depărtat din sală cu capul ridicat, a biruitor, și bătând voios din coadă...

Aviz. Internatul de fete al „Asociațiunii culturale Astra“ din Sibiu, aduce la cunoștință că taxa pentru elevele interne este de Lei 10.000 anual. În internat se primesc eleve și de altă naționalitate sau religie; aceste eleve pot urma studiile la orice școală sau curs special din Sibiu. Pentru ore de pian, vioară sau limbi străine, sunt angajate profesoare specialiste cu taxe moderate. Pentru informațiuni a se adresa Direcțiunii Internatului de fete al Asociațiunii „Astra“ Sibiu, str. Șaguna Nr. 8.

† **Alexandru Tărnăveanu**, prot. pens., a trecut la cele veșnice în Hodac, Vineri, în 16 August c., în anul 88 al vieții și 64 al preoției sale cinstite — Facă-i Domnul parte cu dreptii săi!

UCENIC cu 3—4 clase liceale primește Librăria Anca Cluj, cu toată întreținerea.

Telefonul „Unirii“

O. Plocești. Lumea dela noi e încă departe de a-și înțelege datorința ce o are de a ajuta efectiv, nu de a cere favoruri dela biete publicații creștine ce și așa numai cu greu o duc. Unora le trebuie foaia de pomană, alții așteaptă să le publice anunțuri gratuite; alții așteaptă să se facă pentru ei și alte jertfe. Și ceea ce-i mai intristător: la așa ceva se pretează nu numai singuratici, ci și corporații altfel cu pretenții mari în viața socială, culturală și religioasă. — Când se va schimba oare această mentalitate nefericită și nici decât creștină? Noi credem că până atunci va mai trece multă apă pe Dunăre!

G. Oradea. Mai sunt a se face încă multă vreme rugăciuni pentru unirea tuturor (Românilor într'o biserică) — aceasta-i credința noastră și după cetirea celor scrise de d. Dr. Sebastian Stanca în „Nașterea Română“ din Cluj (22—23 VIII 35). Cum era, dealtminteri, și mai înainte Adevărat că se arată mai conciliant ca alți ortodocși ce au spus ceva la această problemă. Căci deși precizează că-i exclusă și zadarnică dela început orice discuție pe tema revenirii ortodocșilor noștri la unitatea catolică, pe când a trecerii uniților la ortodoxie o socotește ușor de făcut (ar trebui jertfit Papa, singurul și unicul punct împiedecător, care însă e taxat numai un subțire fir de ață), totuși dă asigurări că nu ni-se cere această ruptură cu brutalitate. Ca să concretizeze: „Când e vorba de o înțelegere, se cade îngăduință binevoitoare din amândouă părțile. Noi punem la dispoziție fraților uniți această îngăduință făcând de dragul frățietății eventual și anumite concesii și suntem aplicați să stăm la sînt pentru a găsi platforma de unire a celor două biserici. Aceasta reclamă însă, bunăvoință, multă bunăvoință, sinceritate și intenție serioasă de-a o și săvârși. Obiectivul nu poate fi altul decât realizarea unei singure biserici naționale românești sub un patriarh român, cu organizație autonomă și independentă de oricare altă biserică, menținând cu toate celelalte biserici, fie ortodoxe, fie catolice sau protestante, numai legăturile canonice ale ecumenicității“. — Pentru dosarul chestiei face să fie reținute și păstrate aceste rânduri ale d. Dr. Sebastian Stanca.

T. Geoagiu. Știam noi vorba cu tălc a unui adept al doctrinei lui Luther: E bine să te naști protestant și să trăiești ca atare, dar când e să mori, apoi să mori catolic. Perfect logic, drept că după o logică de tot omenească, având însă și ceva ingredient practic creștin: Încheierea vieții într'o religie pe care în taințele conștiinței tale o socotești într'adevăr mântuitoare de suflete. O atare concepție de viață, deși nu-i ideală, dar are un sens cât de cât serios. Ce sens și seriozitate pravoslavnică are însă viața unui intelectual dominant, care, după cum scrie p. Alex. Constantinescu în „Universul“ din 22 VIII 35, „se naște ortodox, este un mare admirativ al catolicismului și duce o viață de protestant?“ — Și totuși observația p. A. C. o socotim de foarte întemeiată. Mai mult, credem că chiar și rămânând la lumea cirosului ortodox, ar fi găsit, în destule exemple, același fenomen al incoerenței și inconsecvenței. Aici e mai de osândit ca la mireni.

Liceul de fete gr. cat. român din Blaj

Nr. 745/1935

Înștiințare

Înscrierile și reinscrierile la liceul nostru se fac din 25 August — 1 Septembrie, în baza unor cereri legal timbrate, prezentate personal sau prin poștă. **Vom avea și cl. VIII liceală, pentru care deasemenea se primesc înscrieri.**

Examenul de admitere în cl. I se ține în 12 Septembrie, iar cel de admitere în cl. V în 9 Septembrie, examenele particulare în 5 Septembrie. Corigențele în 14 Septembrie.

Prezentarea elevilor și plățirea taxelor școlare se face în 13—15 Septembrie, iar cursurile încep în ziua de 16 Septembrie la ora 8 dimineață.

Diracțiunea.

Mitropolia română unită, — Blaj

No 4954—1935.

Concurs

În conformitate cu Art. 215 din Legea învățământului primar și normal-primar din 1934 și cu dispozițiile Art. 12 din Legea specială decretată cu No. 2799—1929, asupra raporturilor dintre școlile secundare confesionale române din Brașov, Blaj, Beiuș, Brad și Ministerul Instrucțiunii se publică concurs pentru ocuparea unui post de învățător la școala de aplicație de pe lângă Școala normală gr. cat. de învățători din Blaj.

Doritorii de a ocupa acest post trebuie să întrunească toate condițiile prevăzute la Art. 215 din Legea învățământului primar și normal-primar, și să fie de religia greco-catolică.

Concursul se va ține în zilele de 10—15 Septembrie a. c. în conformitate cu dispozițiile cuprinse în ordinul circular al Onor. Minister al Instrucțiunii No. 134 230 din 10 August 1935.

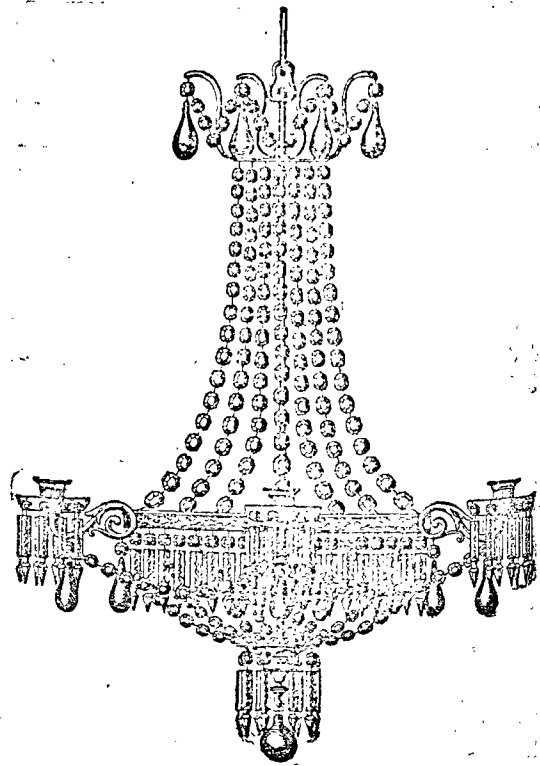
Cereriile de înscriere la concurs, însoțite de acte doveditoare, se vor înainta cel mai târziu până la 8 Septembrie 1935, Consistorului arhiepiscopesc gr. cat. din Blaj.

Blaj, la 21 August 1935.

Dr. Victor Macavelu
vicar capitular mitropolitan

Concurs

Din înadașinerea „Carolina Bârsan“ din Ilba se vor conferi 12 burse pentru anul școlar 1935—6. Pot concura elevii dela liceul de băieți „Gh. Șitca“ din Bălanare. Recur-sele sunt a se adresa p. Alexandru Breban, prepozit Capitular, Bălanare, până la 30 August 1935

Policandre

la

LIBRARIA ANCA — CLUJ

frumoase, din sticlă, în diferite forme, pentru bisericile noastre la sate.

Tot aici se află: Odăjdii, Prapori, Cruci, Rechizite și Cărți bisericesti, Imprimare, Icoane, și altele.

Cereți Catalogul Ilustrat. (1—4)

